

INTERNATIONAL MONETARY FUND FACTSHEET

Küresel Krizde En Olumsuz Etkilenebilir Konumda Olanların Korunmasına Yardım Etmek Konusunda IMF'nin Rolü

Şu andaki güç ortamda IMF, sosyal yardımı da içerecek şekilde sosyal harcamaları korumakta ve hatta arttırmaktadır. Daha özel olarak IMF, krizin toplumda en çok olumsuz etkilenebilir konumda olanlar üzerindeki etkisini hafifletebilmek için sosyal güvenlik programlarına yönelik harcamaları arttıracak ve bu harcamaların hedeflendirilmesini iyileştirecek önlemler önermektedir. Hem mali açıdan sürdürülebilir ve hem de maliyet etkinliği olacak biçimde sosyal harcamaların IMF-destekli programlarla nasıl korunmaya çalışıldığının bazı örnekleri aşağıya alınmıştır.

- Ermenistan** **Daha fazla sosyal harcamalar.** Program sosyal harcamalarda GSYİH'nın yaklaşık yüzde 0.3'ü oranında artış içermektedir.
- Belarusya** **Sosyal güvenlik ağının güçlendirilmesi.** Belarusya'nın GSYİH'sının yaklaşık yüzde 15.5'i oranında yüksek düzeyde sosyal harcamaları vardır. En olumsuz etkilenebilir konumda olanların, azaltılan subvansiyonların ve ekonomik yavaşlamanın etkilerine karşı korumak için 3 ve daha fazla çocuğu olan aileler için mesken yardımı, düşük gelirli aileler için nakit olmayan mesken subvansiyonları ve işsizlik yardımı arttırılacaktır. Hükümet yetkilileri, ekonominin yavaşlmasının ve işsizliğin artmasının yaratabileceği sosyal riskleri azaltma önlemlerini Dünya Bankası ile müzakere etmektedirler.
- Burundi** **Sosyal güvenlik ağının güçlendirilmesi.** Yürürlükteki PRGF [Yoksulluğun Azaltılması ve Büyüme Kolaylığı] düzenlemesi, sosyal güvenlik ağlarının (gıda güvenliği, okul beslenme programlarının ve tohumların ve gübrelerin küçük iş sahiplerinine dağıtımı) zenginleştirilmesi yolu ile yüksek gıda ve yakıt fiyatlarının fakirler üzerindeki etkisini hafifletmeyi amaçlamaktadır. Bu program, başlangıcında, küresel ekonomik krizden önce gıda ve yakıt fiyatlarındaki şokun etkilerine karşı tasarlanmıştı.
- Kosta Rika** **Daha fazla sosyal harcamalar.** Maliye politikası, 2009 yılında özel

talepteki düşüşün olumsuz etkilerinin üstesinden gelinmesine yöneliktir. Yetkililer, eğitim ve emek-yoğun alt yapı projelerine yönelik harcamaları arttırmak için mümkün olan mevcut mali olanakları kullanmayı planlamaktadırlar. Yetkililer, şartlı nakit transferi programını ve katılımlı olmayan emekli maaşlarını (GSYİH'nin yüzde 1'ini oluşturan toplam transferleri) genişletmektedirler. Sermaye yatırımı GSYİH'nin yüzde 0.8'i oranında, esas olarak alt yapı projeleri için arttırılmaktadır.

- Fildişi Kıyısı** **Daha fazla sosyal harcamalar.** 2009 yılı Mart ayında onaylanan PRGF [Yoksulluğun Azaltılması ve Büyüme Kolaylığı] düzenlemesinin ana hedefi çatışma ortamı sonrasında yoksulluğun azaltılması için mali bir alan yaratmaktır. Bu amaca yönelik olarak, hükümet fakirler üzerinde en çok etkisi olan 32 özel harcama kategorisini tanımladı ve fakirler için olan bu tür harcamaları 2008 yılı GSYİH'nin yüzde 6.9'u oranından 2010 yılı GSYİH'nin yüzde 8.3'ü oranına çıkarılmasını güvence altına almaktadır (PRGF-destekli programda yer alan fakirlere yönelik harcama düzeyi için gösterge taban olarak.)
- El Salvador** **Daha iyi hedeflendirme.** Yetkililer elektrik konusunda mesken ile ilişkili olmayan subvansiyonları Mart ayı başlarında kaldırmak suretiyle sosyal harcamaları (GSYİH'nin yüzde 3'üne kadar) arttırmak için mali lanak oluşturmuşlardır. Bu tür tasarruflar, ülkedeki en fakir 100 belediyede *Red Solidaria* (bir tür nakit transfer programı) kapsamını arttırmak için ve sağlık, eğitim, ve tropikal kasırgalardan doğan zararların telafisi için kullanılabilir. Süresi gelen (2009 yılı Temmuz ayı sonu için takvimlenen) program gözden geçirme çalışması sırasında bir IMF ekibi, taşımacılık ve elektrik subvansiyonlarının azaltılması veya kaldırılması suretiyle buradan sağlanacak tasarrufların bir kısmının toplumun en fakir kesimlerinin çok iyi hedeflenmiş önlemlerle yararlandırılmasını araştırmaktadır.
- Guatemala** **Daha fazla sosyal harcamalar.** Sosyal harcamaların GSYİH'nin yüzde 0.6'sı oranında (2008 yılı GSYİH'nin yüzde 4.4'ünden yüzde 5.0'üne) arttırılması öngörülmektedir. Yetkililerin sosyal koruma politikası krizin toplumun en fakir halk kesimi üzerindeki etkilerini telafi etmek için mevcut programları güçlendirmeyi hedef almaktadır. Aşırı yoksulluğa çözüm bulmak için, ağırlık dört gözde hükümet programına yöneltilmiştir. Anahtar nitelikteki bir şartlı nakit transfer programı (*Mi familia progresa*) 2008 yılında başlatılmıştır ve 500,000 aileyi kapsamak üzere 2009 yılı GSYİH'nin yüzde 0.3'üne ulaşmış olacaktır.
- Macaristan** **Daha iyi hedeflendirme.** Mali strateji fakirin korunmasını amaçlamaktadır. Örneğin, en fakir durumdaki sakatlanmışlar için olan yararları arttırırken belirli bir düzeyin üzerinde emekli maaşı alanların emekli maaşlarındaki kısıntıları sınırlandırmakta, sakatlık emekli maaşlarındaki artışları iptal etmekte ve belirli bir düzeyin üzerindeki

aile yardımlarını azaltmaktadır. Hükümet mali politikalarını tasarladığı sırada sosyal ortakları ile birlikte çalışmaktadır. Aynı esnada, istihdamı korumak ve iş alanları oluşturmak için ve işsiz halkın ipotek kredi ödemelerini geçici olarak garanti etmek için harcama programları yaratılmıştır.

İzlanda

Daha fazla sosyal harcamalar. 2009 yılında görüldüğü kadarıyla, otomatik düzenleyiciler birkaç sınır çerçevesinde işletilmektedir. Bunun anlamı, İzlanda'nın yaygın sosyal güvenlik ağı, en çok olumsuz etkilenebilir gruplar için sözkonusu olan darbeyi yumuşatmak konusunda yardımcı olmaktadır. Hükümet, 2009 yılının ikinci yarısında uygulanacak mali ayarlama için gerekli olan bir dizi politika tercihlerini belirleme süreci içerisinde. Bu süreç sırasında, uzlaşma oluşturulması öncelik oluşturmaktadır.

Latviya

Daha fazla sosyal harcamalar ve daha iyi hedeflendirme. Latviya'nın masraf ayarlaması, sosyal harcamaların ve yatırımların korunması ve ücret kaleminde daha fazla kısıntı yapması açılarından tipik mali tahkimlerden önemli ölçüde farklılık taşımaktadır. Sosyal harcamaların 2008 ve 2009 yılları arasında yüzde 1.5 oranında artırılması hedeflendiğinden AB/OECD ortalamalarına yakınlaşmaktadır. Buna rağmen, hedeflendirme geliştirilebilir ve sosyal güvenlik ağı harcamaları Avrupa ortalamasının GSYİH'nin yaklaşık yüzde ½'si kadar altındadır. Bunun nedeni büyük ölçüde yerel yönetimler arasında gelir eşitsizlikleri olmasından kaynaklanmaktadır ki bu sorun planlanmış olan yerel yönetim reformu çerçevesinde kısmen ele alınmaktadır. Program sağlık sektörü reformunu ve sosyal yardımlar sisteminin daha iyi hedeflendirilmesini sağlayan ek önlemleri de içermektedir.

Pakistan

Daha fazla sosyal harcamalar ve daha iyi hedeflendirme. Sosyal güvenlik ağının güçlendirilmesi programın anahtar nitelikli bir önceliğidir. Fakir halka yapılacak nakit transferlerinin 2008-09 döneminde GSYİH'nin yüzde 0.4 oranından 2009-2020 döneminde yüzde 0.6 oranına çıkarılması tasarlanmıştır. 2009-10 dönemi için en son ilan edilen buğday satın alım programına GSYİH'nin yüzde 0.3'ünü aşacak olan masraflar zaten dahil edilmiştir. Hükümet, sosyal güvenlik ağının güçlendirilmesi ve fakir halkın hedeflenmesinin iyileştirilmesi için özel önlemler geliştirilmesi konularında Dünya Bankası ile işbirliği yapmaktadır.

Son olarak, yavaşlayan ekonomi, ek bağışlayıcı desteği ve öncelikli masrafların korunması gereği IMF ile bir ön anlaşma yapılması ile sonuçlanmış ve yetkililer mali açık hedefini 2009/10 dönemi için GSYİH'nin yüzde 4.6'sı oranında olacak şekilde (başlangıçta GSYİH'nin yüzde 3.4'ü oranında olmasına kıyasla) gevşetmişlerdir. Bu gevşetme, ek bağışlayıcı desteğini bünyeye alabilmek, büyümeyi

güçlendirmek, sosyal, kalkınma ve güvenlik masraflarını arttırmak için mali bir alan sağlayacaktır.

- Romanya** **Daha fazla sosyal harcamalar.** Fon-destekli program, ekonomik yavaşlama sırasında en çok olumsuz etkilenebilecek gruplar için sosyal korumayı 2009 yılı için RON 250 milyon (GSYİH'nın yüzde 0.05'i oranına ulaşacak şekilde) ve 2010 yılında 500 milyon RON (GSYİH'nın yüzde 0.1'i) sağlayarak iyileştirmektedir.
- Senegal** **Daha iyi hedeflendirme ve daha fazla sosyal harcamalar.** Zorlu bütçe durumuna karşın Fon destekli program, 2010 yılı Yoksulluğu Azaltma Stratejisi hedeflerine ulaşmayı amaçlayan sosyal harcamaları korumaktadır. 2008 yılında yapılan bir Yoksulluk ve Sosyal Etki Analizine (PSIA) dayalı olarak yetkililer, gıda ve yakıt fiyat şokunun etkisini hafifletmek için ufak ölçekli elektrik kullanıcılarına yönlendirilmiş bir subvansiyon oranı belirlemiş (2008 yılı Ağustos ayında uygulamaya konmuştur) ve pirinç gibi (pirinç üretimi son kampanya sırasında yüksek bir artış göstermiştir) yüksek verimlilikteki tahılların üretiminin genişletilmesini desteklemeye yönelik subvansiyonların yeniden yönlendirilmesini sağlamıştır. Kalkınma ortaklarının desteği ile yetkililer şartlı nakit transfer sisteminin tanıtım kapsamını araştırmaya niyetlidirler. Bu program, çocukların okula gönderilmesi veya sağlık merkezlerini ziyaret etmeleri gibi insan sermayesine yatırım koşuluna bağlı destek sağlamaktadır.
- Seyşel Adaları** **Daha iyi hedeflendirme.** Yürürlükteki stand-by sözleşmesi, hedefleri belirlenmemiş ürün subvansiyonlarının yerine geçmek üzere toplumun en olumsuz şekilde etkilenebilir konumundaki kesimleri korumayı hedef alan bir nakit transfer programının tanıtımını sağlamıştır.
- Ukrayna** **Daha fazla sosyal harcamalar ve daha iyi hedeflendirme.** Fon-destekli program, durgunluk sırasında sosyal harcamaların önemli ölçüde artmasını (GSYİH'nın yüzde 0.8'i oranında) içermektedir. Önlemler: (i) hayatlarını sürdürmelerine olanak verecek tarifeler yoluyla fakirlerin benzin fiyat artışlarına karşı korunmasını, (ii) işsiz kalanların işsizlik sigorta sistemi yoluyla korunmasını ve (iii) Dünya Bankası tarafından tanımlanan çok iyi hedeflendirilmiş iki sosyal güvenlik programının genişletilmesini içermektedir. İşsizlik sigortası, işlerini kaybedebileceklerin çoğu için geçerlidir. Sistem yaklaşık 20 milyon kişiyi kapsamakta olup asgari ücretin yaklaşık yüzde 60'ı oranında asgari bir yarar sağlayacak şekilde bir yıla kadar aylık nakit transferleri sağlamaktadır. Gelirlerinin yüzde 20'sinden fazlasını elektrik, su ve havagazı için harcayanlar (emekli maaşı alanların yüzde 15'i) için mesken elektrik, su ve havagazı yardımları mevcuttur. Nüfusun yarısına varan ufak ölçekli kullanıcılar için "hayatlarını sürdürmelerini"

sağlayacak gaz tarifeleri zaten yürürlüğe konulmuştur. Son olarak, fakir aileler için gelir desteği sağlayacak bir program da mevcuttur. Dünya Bankası bu programı Ukrayna'da en iyi hedeflenmiş programlardan birisi olarak görmektedir.